

Heemkundige Kring

« Oud-Wachtebeke »

Wachtebeke

JAARBOEK 1976

Heemkundige Kring

« Oud-Wachtebeke »

Wachtebeke

JAARBOEK 1976

P 8 1 1 2 5 8 3 9

WACHTEBEKE
VROEGER EN NU
IN OUDE PRENTKAARTEN
EN NIEUWE FOTO'S

door MAURICE VAN HEIRSELE
en GUY HOEBEKE

De foto's nr. 2 6 8 10 12 14 16 18 20 22 24 26 28 30 werden genomen door G. Hoebeke.

INLEIDING

Voor 1976 bieden we dit fotoboekje aan aan de leden van onze Heemkundige Kring. Vier jaar geleden verscheen het eerste met uitsluitend oude foto's. Nu echter staan oud en nieuw naast elkaar, om te tonen wat er in die jaren allemaal veranderde. Een uitzondering : «de processie». Daarvan krijgt u de enige twee foto's in ons bezit.

Onze oprechte dank aan :

Cesar DAVID, Rechtstro 31	bestuurslid
Michel HILLAERT, Smishoek 28	
Irma en Viktor PIETERS, Walderdonk 42	
Robert VANDEVELDE, Hoge Weg 163, Gent	ere-voorzitter
Augusta VANDEVOORDE, Kerkstraat 60	
Maurice VAN HEIRSELE, Groenstraat 14b	voorzitter
Gies VERHOENE, Kleistraat 7	voorzitter fotoklub

Zonder hen kon dit boekje niet tot stand komen. Zij leenden ons hun oude postkaarten en foto's. Die werden door ons gefotografeerd. Onze verzameling bedraagt nu een 300-tal foto's, aantal dat vooral bereikt werd door de omvangrijke verzamelingen van Michel Hillaert en Robert Vandeveld. De oudste zichten zijn van 1902, de jongste van rond 1950.

Het «Dorp» is het sterkst vertegenwoordigd. Andere veel voorkomende onderwerpen zijn : de Kerk, de Kerkstraat, de Kloosterstraat, de Langelede, Peene, Overlede, Smishoek, de Statiestraat, Walderdonk.

Gering in aantal zijn de opnamen van : Kalve, Melkerijstraat, Molenhoek, Molenstraat, Pottersbrug, Ramonshoek, Sint-Pietersveld, de wijk van Assel, godshuis De Mey, Overslag.

Hebt u zelf nog oude postkaarten en foto's of kent u iemand die er heeft, verwittig dan a.u.b. onze voorzitter, Maurice Van Heirsele, op bovenstaand adres. Wij nemen enkel een foto en bezorgen alles terug aan de eigenaars.

In de keuze van de zichten voor dit boekje werd getracht het ganse dorp te bestrijken. Het is onze bedoeling uiteindelijk alle foto's in ons bezit te publiceren, zij het dan gespreid over verschillende boekjes. Behoud dus dit jaarboek, want, samen met dat van 1972, vormt het de basis van wat eens een volledige verzameling moet worden.

Als laatste, maar zeker niet als minste, danken we zeer hartelijk onze voorzitter, Maurice Van Heirsele, en ons bestuurslid, Patrick Waeytens wegens de geboden hulp. Maurice verschafte, als geboren en getogen Wachtebekenaar, uitvoerige uitleg bij de oude foto's. Zeer belangrijk daarbij was de juiste plaatsbepaling. Voor sommige beelden is het inderdaad onmogelijk te achterhalen waar ze genomen werden. De uitgebreidste hulp kwam van Patrick. Hij stelde niet alleen zijn fototoestel met speciale lens ter beschikking, maar zorgde eveneens voor een volledige installatie met statief en spotlampen. Hij ontwikkelde een 13-tal films en maakte tientallen grote foto's. Hem alleen is het te danken dat dit boekje zo vlug kon gedrukt worden.

Wat nu de datering der postkaarten betreft : aan de hand van de duidelijk afgestempelde kaarten kon een lijst aangelegd worden van kenmerken die toelaten het jaar van uitgifte te bepalen, zelfs van onverstuurde en slecht gestempelde kaarten. De hoofdkenmerken zijn :

- de uitgever
- de lettervorm waarmee «Wachtebeke» gedrukt werd
- de tekst op de achterkant van de kaart
- de postzegel : jaar van uitgifte en jaar van gebruiknaam.

We zullen hier enkel ingaan op het eerste hoofdkenmerk «de uitgever».

1902 : 1° D. Hendrix, Rue Cuylits, 84, Anvers.

Recht gedrukt op de voorzijde van de kaart, aan de linkerzijde.
Voorbeeld foto nr 7 «Het godshuis.-L'hospice.».

2° D. Hendrix, Cuylitsstraat 84, Antwerpen.

Gedrukt zoals 1°. Voorbeeld foto nr 3 «Het dorp, gezien richting Moerbeke» uit het boekje «Wachtebeke bij de aanvang van de 20ste eeuw».

1903 : 1° zoals 1° van 1902.

2° zoals 2° van 1902.

3° D. Hendrix, 293, Plantijnlei, Antwerpen.

Schuin gedrukt op de voorzijde van de kaart, aan de onderkant.
Voorbeeld foto nr 25 «De Statiestraat. - La rue de la Station» en uit het boekje «Wachtebeke bij de aanvang van de 20ste eeuw» de foto's nr 5 «De groote plaats.-La grand' place», en nr 8 «De Smishoek en Lindestraat omstreeks 1905, richting rustoord De Mey».

1904 : 1° zoals 3° van 1903

2° D. Hendrix, 293, Plantijnlei, Antwerpen.

Recht gedrukt op de voorzijde van de kaart, aan de onderkant.
Voorbeeld foto's nr 9 «Kalven» en nr 13 «De kerkstraat.-La rue de l'église».

1905 : 1° zoals 1904 2°

2° D. Hendrix, 293, Plantijnlei, Oost, Antwerpen.

Recht gedrukt op de voorzijde van de kaart, aan de onderkant.
Voorbeeld foto's nr 16 «Het dorp, richting het klooster» en nr 26 «De Langelede» uit het boekje «Wachtebeke bij de aanvang van de 20ste eeuw».

3° Uitg. : H. Feyen. Westdorpe.

1906 : 1° zoals 1904 2°

2° zoals 1905 2°

1907 : 1° zoals 1905 2°

2° D. Hendrix, 293, Plantijnlei, O., Antwerpen.

Voorbeeld foto nr 11 «De kerk» en uit het boekje «Wachtebeke bij de aanvang van de 20ste eeuw» foto nr 15 «Ramonshoek, omtrent 1905».

- 1908 : 1° zoals 1905 2°
 2° zoals 1907 2°
 3° Uitg. S. Van Hecke - De Mol, Wachtebeke-Dorp.
 Recht gedrukt op de voorzijde van de kaart, aan de onderkant.
 Voorbeeld foto's nr 4 «Het dorp, richting Sint-Kruis-Winkel, vóór 1914» en nr 6 «Splitsing weg naar Smishoek en Moerbeke, vóór 1914», uit het boekje «Wachtebeke bij de aanvang van de 20ste eeuw».
- 1909 : 1° zoals 1905 2°
 2° zoals 1907 2°
 3° zoals 1908 3°
- 1910 : 1° Uitg. Van Hecke-De Mol.
 Recht gedrukt op de voorzijde van de kaart. Voorbeeld foto nr 1 «De Groote Plaats» en uit het boekje «Wachtebeke bij de aanvang van de 20ste eeuw» de foto's nr 18 «De Kerkstraat», nr 25 «Walderdonkbrug vóór 1924» en nr 27 «De Langelede vóór 1910».
- 1911 : 1° zoals 1910 1°
- 1912 : 1° zoals 1910 1°
 2° D. Hendrix 293 Avenue Plantin Est Anvers.
 Recht gedrukt op de voorzijde van de kaart aan de onderkant.
- 1913 : 1° Phototypie D. Hendrix, Anvers.
 Recht gedrukt op de voorzijde van de kaart aan de onderkant.
 2° Uitgever Van Hecke-De Mol
 Recht gedrukt op de voorzijde van de kaart. Voorbeeld foto nr 13 «De Statiestraat» uit het boekje «Wachtebeke bij de aanvang van de 20ste eeuw».
- 1914 : idem 1913.
- 1922- 1° Uitg. de Kinderen de Mol
 23 : 2° Uitgevers de Kinderen de Mol
 Recht gedrukt op de achterzijde van de kaart, aan linkerzijkant.
- 1924- 1° Uitg. de Kinderen De Mol
 25 : 2° Uitgevers De Kinderen De Mol
 Gedrukt zoals 1922-23.
- 1926 : 1° idem 1924-25 2°
 2° Uitg. : Dellaert-De Caluwé
- In de jaren 1930 treden als uitgevers op :
 1° idem 1926 2°
 2° Uitgevers Gezusters De Mol
 Gedrukt idem 1922-23

Voor wat de uitgaven van de kinderen De Mol en de latere uitgaven van D. Hendrix betreft, is het soms oppassen geblazen. Sommige zijn gewoon herdrukken van vroegere afdrukplaten.

Veel kijk- en uitpluisgenot.

G. Hoebeke
 Wachtebeke, 27.2.1977

1. Het Dorp, richting Smishoek.

Zichtkaart uit de verzameling van Irma en Viktor Pieters, Wachtebeke.

Afgestempeld in 1911 ; er bestaat een exemplaar afgestempeld op 27 juli 1910.

- Uiterst links op de oude foto staat de afspanning met textielwinkel van Van Hecke-De Mol, uitgever van een ganse reeks zichten van 1908 tot 1914. Op foto 2 herkent men dit huis zonder moeite, eveneens uiterst links. Vorm van poort en deur zijn onveranderd gebleven. De stangen om de paarden aan vast te binden, in het Wachtebeeks «peirdeboalde» genoemd, zijn verdwenen. Het huis staat nu leeg, maar was voordien nog café.
- Tweede van links, een beetje uitspringend, het huis waar Stefanie De Bruyne woonde ; ze was een der hoofdorganisators van de processie (zie foto's 3 en 4). Nu is daar de winkel van Gustaaf Bontinck gevestigd. Indeling van deur en vensters beneden is onveranderd gebleven. Er werd een verdieping met erker bijgevoegd.
- Derde van links : hier woonde Hyppoliet Verplancke, vooraleer hij de bakkerij van Hertsens overnam (tot voor kort bakkerij Coquet), thans Leon Marroyen. Nadien woonde daar Theofiel Dellaert en nu Jozef Van Assel. Het huis werd in moderne stijl omgebouwd, maar beneden is de indeling gebleven.
- Vierde van links : hier woonde Aimé De Pauw, bloemist. Het is het huis met het uitsprongske op het dak. Links het woongedeelte, rechts de poort. Verhoogd met een verdieping, met links nog het woongedeelte en rechts een bloemenwinkel woont hier nu Jozef De Pauw, zoon van Aimé.
- Het witte huis, juist links van de rechtse boom, werd bewoond door aannemer Van de Calseyde. Hier is nu de drukkerij Creve gevestigd.

2. Zelfde zicht genomen op 12.2.1977.

Als verschil tussen vroeger en nu stippen we aan :

- 1° dat het wegdek nu veel beter is. Volgens onze voorzitter waren er vroeger stofwolken in de zomer en modderpoelen binst de winter.
- 2° dat de straat vroeger een plaats van samenkomst was, getuige de bende kinderen, terwijl ze nu met het autoverkeer een scheidingslijn is tussen de ene en de andere kant. Bewijs daarvan : vooraleer de nieuwe foto kon genomen worden moest de fotograaf verscheidene malen opzij gaan voor naderende auto's.
- 3° dat de lindebomen een gezelliger uitzicht aan het dorp gaven ; atlasceders en andere modebomen der laatste jaren schieten hier duidelijk te kort. Lindebomen werden door onze voorouders geplant bij bijzondere gelegenheden en dit gaat terug tot Karel de Grote (768-814). Het is een prachtige, langlevende en welriekende boom die terug zijn plaats in onze gemeente zou moeten innemen.

3. De processie bij het vertrek aan de kerk.

Foto genomen richting vierschaar.

Zichtkaart uit de verzameling van Augusta Van de Voorde, Wachtebeke.

Niet afgestempeld.

De foto's zijn genomen vanop het balkon van het gemeentehuis. Op het driehoekje voor de aannemer Van de Calseyde (nu drukkerij) werd toendertijd een groot altaar opgericht. De weg die de processie volgde was : vertrek aan de kerk (zicht 3) - vandaar naar de Smishoek tot aan de vierweegse - door de Lindestraat naar het godshuis De Mey (zicht 7) waar de processie stopte en waar er gebeden werd aan de kapel - dan verder tot aan hogergenoemd altaar, waar de processie weer stilstond en waar de zegen gegeven werd. De tafels (zicht 4) onderaan midden rechts en uiterst rechts midden hadden de volgende rol : gedurende de zegening aan het altaar zetten de dragers de heiligenbeelden op die tafels om even uit te rusten. Men ziet op zicht 4 de man onderaan rechts de tafel reeds wegnemen, omdat de processie terug vertrokken was naar de kerk.

Op zicht 3 zien we nog :

— De vierschaar links van de lindebomen.

— Verdoken achter de lindebomen was de bakkerij van Stien Hertsens, later overgenomen door Hyppoliet Verplancke, vader van Richard en grootvader van Marcel. Waar bakker Marroyen woont, de appartementen van Richard Verplancke staan en Roger en Celine De Meester-De Wolf hun snoep- en groentewinkel houden, was vroeger slechts één enkel lang laag huis.

— Het hoge huis met de vlag : hier hield Ferdinand Saman, vader van Mevrouw J. De Cock-Saman, een kledermagazijn. Hier is nu schoenmakerij Alpa gevestigd.

4. De processie bij de terugkeer naar de kerk.

Foto genomen richting Smishoek.

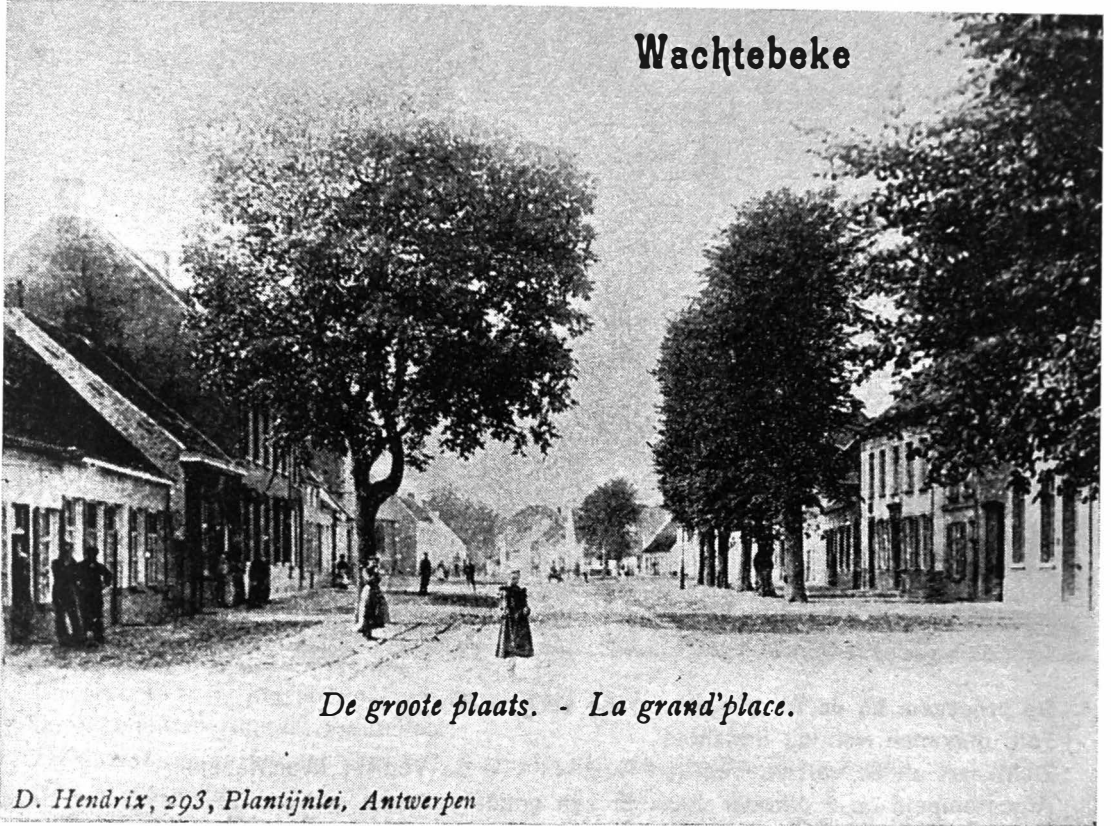
Zichtkaart uit de verzameling van Augusta Van de Voorde, Wachtebeke.

Afgestempeld op 2 oktober 1908. Er zijn goede redenen om aan te nemen dat deze zichten samen met die van foto 15 (afgestempeld op 27 juli 1906) genomen zijn op dezelfde dag in 1906.

- Het huisje met de uitsprong op het dak was de bakkerij van Gustaaf De Pau. Deze werd opgevolgd door zoon Aloïs en later door kleinzoon Gustaaf De Pau, de huidige bakker.
- Het huis daarnaast met vlag op het dak, werd bewoond door de familie Kamoen. Links ziet men het hoge uitstalraam voor uurwerken en juwelen, rechts was het herberg. Nu is het een privaat huis bewoond door juffrouw Hélène Kamoen.
- Het volgend huisje met vlag en met een poort links als enige ingang was herberg en afspanning. De boeren die 's zondags naar de kerk reden in hun sjees, reden door die poort op de binnenhof en spanden daar hun paarden uit. Toen reeds heette het de «Bruine Poort» en die naam heeft het behouden tot nu. De uitbater was Gust Hillaert, de zoon van Vital Hillaert, en daarom Gust Vital genoemd. De voorlaatste baas was Louis Van Laere, terwijl nu Kamiel en Francine Van De Veire-Van De Walle er de plak zwaaien.
- Het hoge herenhuis ernaast, zeer toepasselijk «de witte poort» genoemd, was een winkel van koloniale waren, uitgebaat door de familie Van de Calseyde; het gedeelte met de deur in het midden was de woning. Nu is hier «1000 Matrassen» van de familie Fierens gevestigd in de vroegere winkel en «Schoenen Francine» in het woongedeelte.

Zicht 4 : het huis uiterst links, in de schaduw der lindebomen is van bloemist Aimé De Pauw.

Wachtebeke

5. Het Dorp, richting vierschaar.

Zichtkaart uit de verzameling van Maurice Van Heirsele, Wachtebeke.
Niet afgestempeld, maar uit 1903 volgens lijst in de inleiding.

Op zicht 6 staat iets meer dan op zicht 5 :

links is dat het N.B.S. lokaal van Alfons Van Petegem en rechts zijn het de woning van de familie Coppens-De Wilde (met witte deur en poort) en de Rembrandt.

Het eerste huis links (5) met de vrouw in het deurgat en de twee mannen ervoor, is het hoge huis met blinkende steentjes geworden op zicht 6. Hier woont nu Cyr. Fermont.

Het volgende huis links, met deur in het midden en twee vensters links en rechts heeft, op de blinden na, hetzelfde uitzicht behouden. Het werd bewoond door Louis Tacq en wordt bewoond door zoon Jules Tacq.

Het derde huisje van links werd bentokken door knechten van brouwer Van Pottelberghe. Nu woont daar Mevrouw Martha Verhegge, weduwe van Emiel, brouwersknecht.

Het hoge herenhuis daarachter is dat van brouwer Van Pottelberghe. Het was brouwerij en mouterij. Hier verrijst nu het nieuwe huis van Heer en Mevrouw Peleman-Van Pottelberghe.

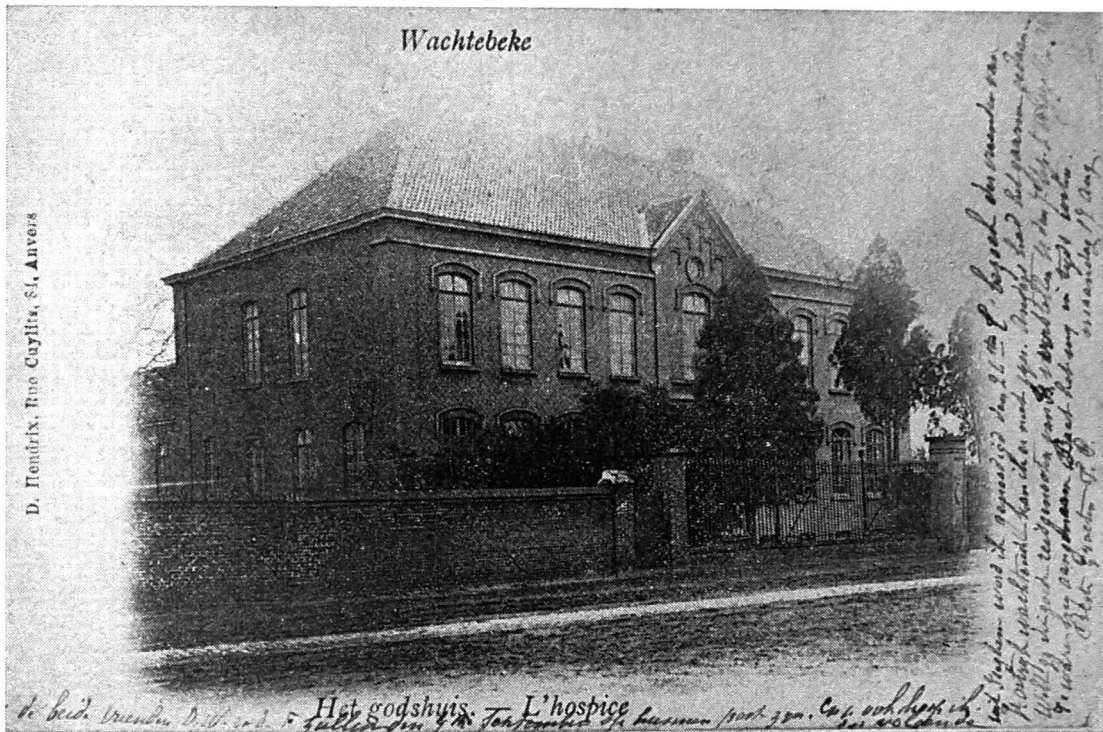
6. Zelfde zicht genomen op 5.2.1977, vanop de punt van de driehoek voor drukkerij Creve.

De twee woningen tussen dit huis en de hoek van de Meersstraat herbergen nu E. Van Crombrugge en op de hoek Hektor Van de Calseyde.

Rechts bemerkt men eerst de woning van Dokter De Coninck, met poortje links. Daar is nu Gerrit De Jonge gevestigd. Het poortje links bleef.

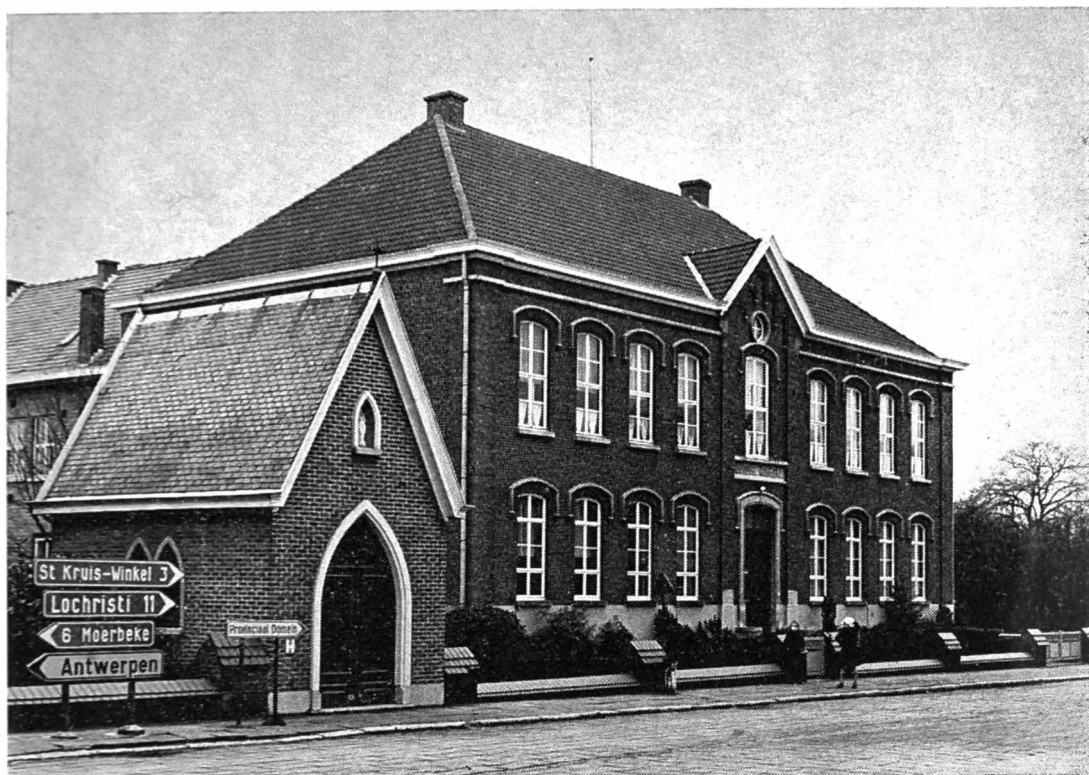
In het tweede huis van rechts leefde de familie Van Assche. Daar is nu de winkel «In den Boreling» van Mevrouw Wed. Van Assche. Het huis is nu nog herkenbaar door de scheidingsbalk tussen gelijkvloers en 1° verdieping en door de twee vensters boven.

Derde van rechts is het grote herenhuis van Pieter De Caluwé, bijgenaamd «Pier Spek», met deur in het midden en poort links. Dit is nu gesplitst in twee huizen : het eerste met drie vensters boven en ronde deur beneden, nu bewoond door de families Bundervoet-De Mey en Veldeman-Van Landeghem ; het tweede met blinkende steentjes en twee vensters boven, nu betrokken door Nieuwkuis De Linde, Wed. Cyriel Seghers.

7. Het godshuis.

Zichtkaart uit de verzameling van Robert Vandevelde, Gent.
 Afgestempeld op 18 augustus 1903.

8. Zelfde zicht genomen op 5.2.1977, vanop de hoek van de Lindestraat met de Molenhoek.

In wezen is het vooraanzicht onveranderd. De muur en het traliewerk zijn verwijderd. De kapel werd herbouwd en verplaatst naar rechts. De achterbouw werd een verdieping opgetrokken. Op gebied van bewegwijzering werd enige vooruitgang gemaakt.

De huidige moeder is zuster Livina (Bertha Van der Linden).

Het huis herbergt nu 23 mannen en 26 vrouwen, moeder en twee zusters inbegrepen.

Zie ook blz. 38.

9. Kalve, gezien in de richting naar Moerbeke.

Zichtkaart uit de verzameling van Robert Vandevelde, Gent.
Afgestempeld op 24 juli 1905.

Op de oude foto zien we uiterst links twee kleine huizekes met rond deurgat en verenigd onder één dak. Daar woonde «Noartjen Lippens», klompenkapper. Men ziet trouwens onderaan links de stam van een Kanada, bestemd om tot klompen verwerkt te worden. Later afgebroken, werd de voorgevel bewaard om dienst te doen als achterwand voor het wagenhuis van boerderij De Caluwé. Men ziet nog de twee ronde deurgaten nu dichtgemetseld, in de muur (10).

Het derde huis was de oude boerderij bewoond door de familie De Letter, daarna door de familie De Caluwé. Vermoedelijk is dit de oudste hoeve van Wachtebeke, vermeld bij Potters & Broeckaert als zijnde 135 gemeten groot. Nu verbouwd tot het eerste huis links (met verdieping) op foto 10.

Het volgende huis, dat een hoek maakt met dat van De Caluwé, was eigendom van Audenaerde. Deze verkocht het aan de kinderen Plasschaert, brouwers uit Moerbeke-Waas. Daarna werd het verkocht aan Hyppoliet Du Cheyne-De Letter, vader van onze penningmeester Arthur Du Cheyne. Hyppoliet veranderde het huis in een bakkerij. Die wordt nu nog gebruikt door Willy Van der Jeugd. Het woongedeelte wordt betrokken door Mevr. Wed. Du Cheyne.

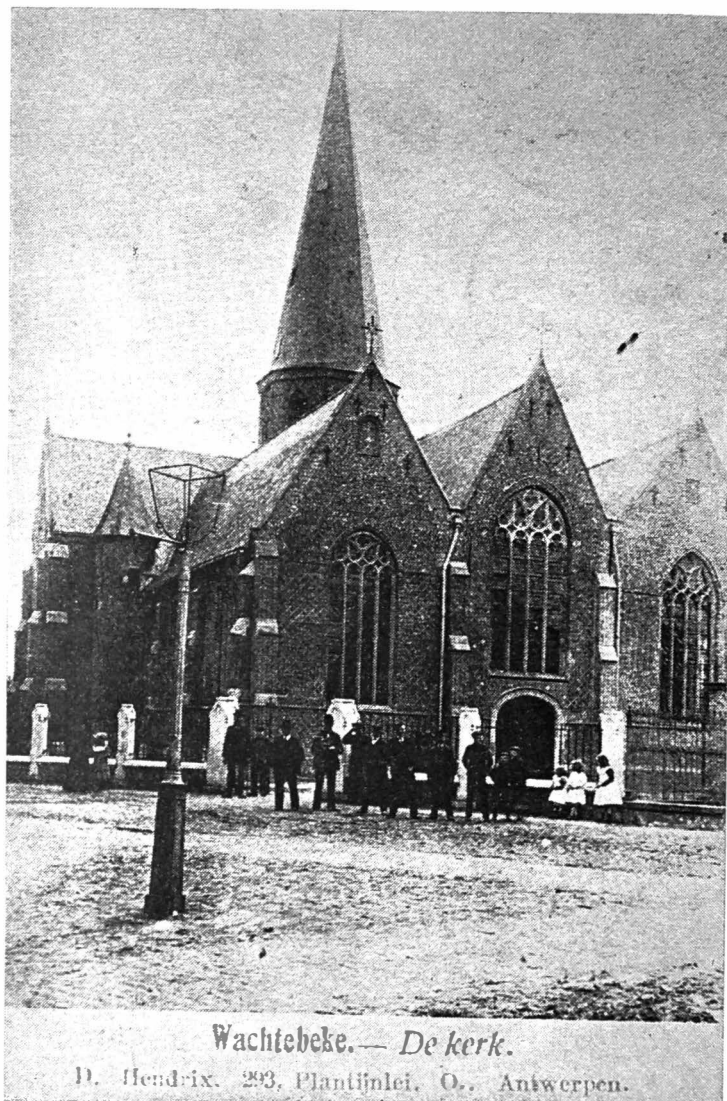
10. Zelfde zicht genomen op 5.2.1977, van net voorbij bakker Van der Jeugd.

Daarachter lag het huis van Domien De Letter, vader van Mevr. Wed. Du Cheyne. Het was een herberg genaamd «Vrede best», tevens duivenlokaal. Nu is het een privaatwoning bewoond door Désiré De Vetter-Bontinck. Het huis staat op de hoek met het Axelsvaardeken, zoals veel beter te zien is op de nieuwe foto, waar de trekker komt uitgereden.

Rechts was het eerste huis bewoond door Petrus Herman, boer, en zijn twee broers, die smid waren. Dit is zichtbaar aan de «rampe» om de paarden te beslaan. Een der smeden staat trouwens op de foto. Achter de smidse liep een weg, het «Wispeleirs stroatsjen», naar het Axelsvaardeken. Het ontleende zijn naam aan de winkel van «Wispeleire» die er zich in bevond.

Petrus Herman werd opgevolgd door August, zijn zoon, die enkel boer was. Nu woont daar Daniël Linthout, landbouwer. Op de nieuwe foto herkent men duidelijk het lagere zijbouwseltje, waar vroeger de «rampe» aan verbonden was.

Het eerste huis voorbij het «Wispeleire stroatsjen» was bewoond door Domien Allonsius (1905). Nadien door de familie Blendeman, klompenkappers.

11. De kerk, genomen vanaf de vierschaar.

Zichtkaart uit de verzameling van Augusta Van de Voorde, Wachetebeke.
Afgestempeld op 12 augustus 1907.

Hier zijn geen opzienbarende veranderingen waar te nemen, tenzij het wegdek.

De wijzerplaat van het oude torenuurwerk was geplaatst in één der galmgaten. In 1913 werd het oude uurwerk vervangen door een nieuw en daarbij werden vier nieuwe wijzerplaten geplaatst op het dak van de toren. Van 25 tot 28 januari 1971 werd het huidige elektrische uurwerk geplaatst door de firma Frère uit Herent. Het afgedankte uit 1913 is nu in ons bezit. Tevens werd het klokkenstel uitgerust met elektrische aandrijving.

De kruisen op de top van de drie beuken zijn verdwenen.

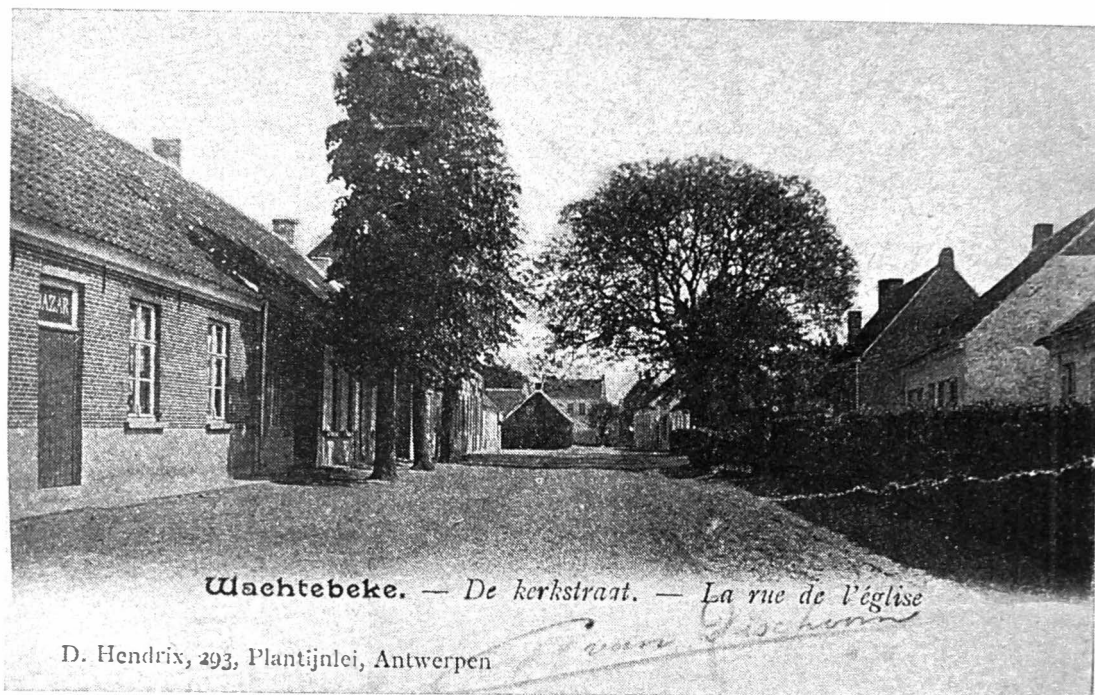
12. Zelfde zicht genomen op 6.2.1977.

De petroleumlantaarn op de voorgrond is verwijderd en een moderne neonlamp op de kerkgevel heeft haar taak overgenomen.

De hoge paaltjes van de afsluiting werden ingekort.

Het Christusbeeld werd bijgevoegd na de tweede wereldoorlog.

Wat niet veranderde is dat, zowel vroeger als nu, de kerk een verzamelplaats voor de bevolking is, zoals blijkt uit de twee foto's.

Wachtebeke. — De kerkstraat. — La rue de l'église

D. Hendrix, 293, Plantijnlei, Antwerpen

13. De Kerkstraat, richting kerk.

Zichtkaart uit de verzameling van Maurice Van Heirsele, Wachtebeke.
Afgestempeld op 12 september 1904.

Wat het sterkst opvalt is het ontbreken van de bomen op de nieuwe foto. Of dit als een verbetering aan het straatbeeld moet opgevat worden, laten we aan het oordeel van de lezer over.

Uiterst links zien we op foto 13 het huis met het opschrift «BAZAR» boven de deur. Dit was een winkel in «koloniale waren, gehouden door de twee gezusters Thienpondt. Daarna kwam de Welvaart daar, uitgebaat door Gustaaf David. Vervolgens werd er een tweewoonst van gemaakt, zoals te zien is op foto 14. In het eerste woont nu de familie Declerck, in het tweede Freddy Rombaut-Roland.

Het tweede huis van links, moeilijk zichtbaar achter de linden, was de schilders- en verf-winkel van Van Heirsele-De Caluwé. De vader was postbode, moeder deed de winkel. Eerst ziet men de verfstal, dan de poort, dan de winkel. Dit werd later omgebouwd tot twee woningen : de eerste met verdieping en in donkere steen (foto 14) nu bewoond door Augusta en Anna Van Heirsele, dochters van de postbode ; de tweede staat nu leeg. Op het ogenblik van schrijven staan beide woningen te koop.

14. Zelfde zicht genomen op 5.2.1977.

Het dwarsstaand huisje met de donkere zijgevel (foto 13) werd bewoond door Henri en Clémence Pieters, die er een snoepwinkeltje hielden. Dit huisje is reeds lang afgebroken. Rechts, weggedoken achter de haag zien we een tipje van een huis, waar nu de brandstoffenhandelaar Serafien Audenaert-Van de Voorde woont.

Daarachter staat het huis van de familie De Waele, landbouwers. Aangekocht en verbouwd door Arthur Bracke, kreeg de woning haar uiteindelijke vorm onder meester Jean Bracke, zoon van Arthur. Dit is het eerste huis rechts op foto 14.

Het derde huis van rechts, was dat van August Van de Voorde, vader van juffrouw Augusta Van de Voorde die ons haar verzameling postkaarten leende. Nu is daar het huis van Mevr. Wed. Achiel Geerts (tweede van rechts op foto 14).

Let ook op het gewijzigde profiel op het einde van de straat. Waar men vroeger het herenhuis van burgemeester Désiré Fermont zag, ziet men nu op grotere afstand, het profiel van de vrije lagere meisjesschool.

De twee kindjes links op foto 14 zijn Els en Erik Hoebeke.

Op de nieuwe foto merken we links nog op het hoge huis met de poort van de familie M. Anecaert-Eeckman, daarachter het huis van U. Van de Voorde-Chalmet, dan de bijna afgewerkte nieuwbouw van melkboer Urbain De Brabander en tenslotte de bouwverf van Louis De Fleurquin.

15. De Kloosterstraat, richting Sint-Kruis-Winkel van aan de kerk.
 Zichtkaart uit de verzameling van Augusta Van de Voorde.
 Afgestempeld op 27 juli 1906.

Op de oude prent zien we de huizen bevestigd voor de processie en de straat bestrooid met bloemen en geknipt groen. Gelet op de bijna identische vorm der vlaggen op foto's 15 en 3, zijn we geneigd aan te nemen dat de foto's 3, 4 en 15 op dezelfde dag genomen werden in het jaar 1906.

Uiterst links zien we het huis van burgemeester Fermont, reeds vernoemd bij foto 13. Dit huis werd een paar jaar geleden afgebroken.

Uiterst rechts zien we de Vierschaar, toen nog magazijn voor schoenen en bewoond door de vier gebroeders Audenaert.

Daarachter zien we het huis van de familie Andries, slaggers en beestenkooplui. Het was tevens herberg. Let op het nu verdwenen deurtje in de zijgevel. Nu heeft daar kapper Louis De Fleurquin zijn intrek genomen.

Het groot wit huis daarachter werd bewoond door brouwer Van Bastelaere. Dit werd overgenomen door Despierre, eveneens brouwer. Omgebouwd, dient het nu als woning voor veearts Aurèle Van der Sijpt-De Coninck en familie.

16. Zelfde zicht genomen op 5.2.1977.

Op de nieuwe foto vermelden we nog het huis van notaris Dirik Plasschaert, voorlaatste van rechts en dat van koster De Vleeschouwer-De Letter, met de witte steentjes in de voorgevel.

17. De Langeleede aan de eerste brug, richting Oudeburgse Sluis.

Zichtkaart uit de verzameling van Augusta Van de Voorde, Wachtebeke.
Uit 1923.

Het enige wat hier nog overeenstemt is de herberg. De oude heette «De Kroon» bij L. De Wever. Deze laatste was tevens smid.

Nu heet de herberg «Huis van Commerce» bij Willy Van Assel-Creve. De overeenkomst blijkt uit de vijf kleine venstertjes juist onder de dakgoot.

De ruimte met boom en haag, rechts daarvan, waar de smidse stond, wordt nu ingenomen door het huis met verdieping, bewoond door Arie Dellaert.

Het lange lage huis op foto 17, was herberg en winkel en werd bewoond door de familie Dellaert. Nadien afgebroken, werd op de vrijgekomen plaats een nieuwe winkel met garage gebouwd. De winkel wordt nu uitgebaat door André Dellaert.

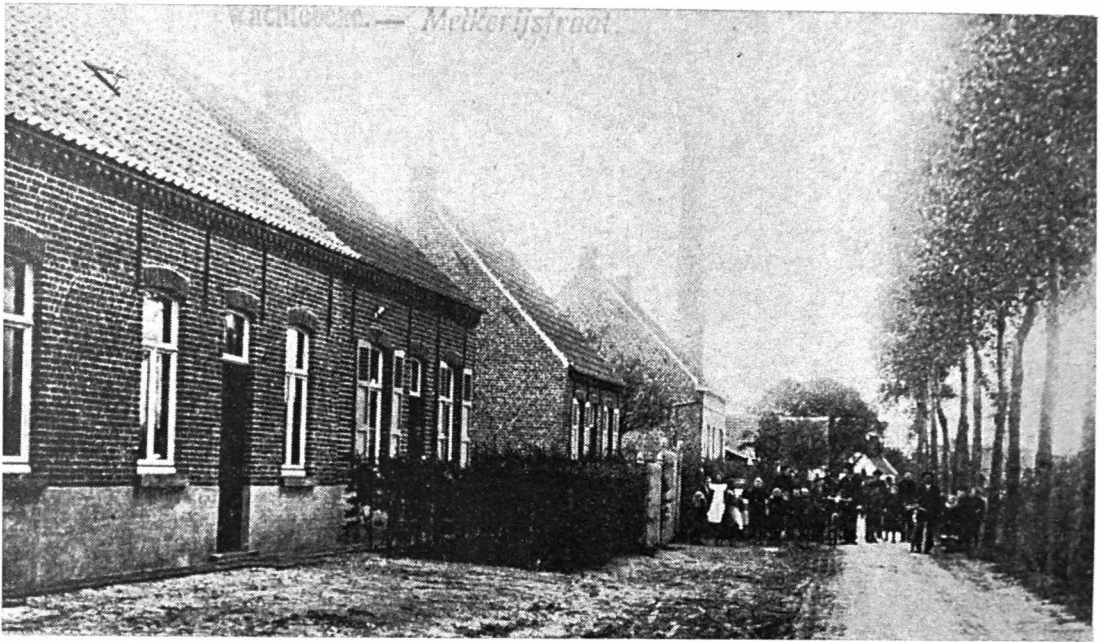

18. Zelfde zicht genomen op 5.2.1977.

Op de oude foto staat links van «De Kroon» een andere herberg waarvan de baas Louis Bert was. Dit huis werd later afgebroken. Op de nieuwe foto bemerkt men nu een eindje verder het huis van Achiel De Wever.

De jongetjes op de foto zijn van links naar rechts : Erik Hoebeke, Kris Creve en Luc Desmarets.

Let nog op de petroleumlantaarn op foto 17. In die tijd was er ook al straatverlichting.

19. De Melkerijstraat, richting Walderdonk.

Zichtkaart uit de verzameling van Augusta Van de Voorde, Wachtebeke.
Afgestempeld op 15 juni 1908.

Het huis op prent 19, dat de schouw van de melkerij gedeeltelijk verbergt, was van Theofiel Scheire, stichter en directeur van de melkerij. Hij was de vader van burgemeester Oktaaf Scheire en meester Richard Scheire.

Het huis daarvoor werd bewoond door Adolf Foncke, werkzaam in de melkerij.

De toenmalige bewoners van de twee huizen daarvoor zijn ons onbekend.

Op de nieuwe foto is het huis dat de schoorsteen verbergt de omgebouwde woning van Theofiel Scheire. Daar wonen nu trouwens nog de drie gezusters Scheire, zijn dochters. Het huis daarvoor met uitsprong, is een nieuwbouw; het werd gebouwd op de open plek tussen het oude huis Scheire en dat van Foncke (zie 19). Het wordt bewoond door Mevr. Wed. Oktaaf Scheire.

Het huis van Foncke wordt nu betrokken door Mevr. Alice Van Oostende. Het heeft dezelfde vorm bewaard.

In de huizen op de voorgrond herkent men gemakkelijk de huizen van toen. Derde van links woont Mevr. Germaine De Caluwé, wed. Honoré Chalmet; tweede van links Mevr. Martha Thijs, wed. Roelandt.

20. Zelfde zicht genomen op 5.2.1977.

Wat het sterkst in het oog springt :

- de fel verbeterde wegdekking
- het verdwijnen van de hagen voor de huizen
- op de rechterkant het vervangen van de bomenrij door een huizenrij.
- toendertijd was fotograferen een zeldzaamheid : iedereen kwam buiten om op de foto te staan ; nu zouden de mensen eerder wegduiken om er niet op te staan.

21. Overlede, genomen van de kant van boerderij Herman, richting Moerbeke.
Zichtkaart uit de verzameling van Augusta Van de Voorde, Wachtebeke.
Uit 1923.

22. Zelfde zicht genomen op 22.1.1977.

Een der zeldzame plekken waar de gelijkenis nog opvallend is.

Vroeger was er een draaibrug, maar die heeft men doen springen in de oorlog van '40-'45 met kisten dynamiet. Nu is het een ophaalbrug.

Ook nu weer zijn de lindebomen verdwenen en het huis daarachter is verlengd. Dit hoekje schijnt een rustplaats geworden te zijn voor binnenschepen en plezierbootjes.

Het huis met de lindes op prent 21, was vroeger bewoond door de familie Willems. Nu woont daar Rudolf Van Herreweghe-Fermont, die er de herberg «Het Brughuis» houdt.

Het linkse huis met verdieping werd bewoond door Dolf Van Hecke en nu door de familie Temmerman. Ze noemen hun herberg «Het loze vissertje».

23. Ramonshoek. - De School. Genomen richting Overslag.
Zichtkaart uit de verzameling van Augusta Van de Voorde, Wachtebeke.
Afgestempeld 17 augustus 1908.

24. Zelfde zicht genomen op 5.2.1977.

Zie ook blz. 39 en 40.

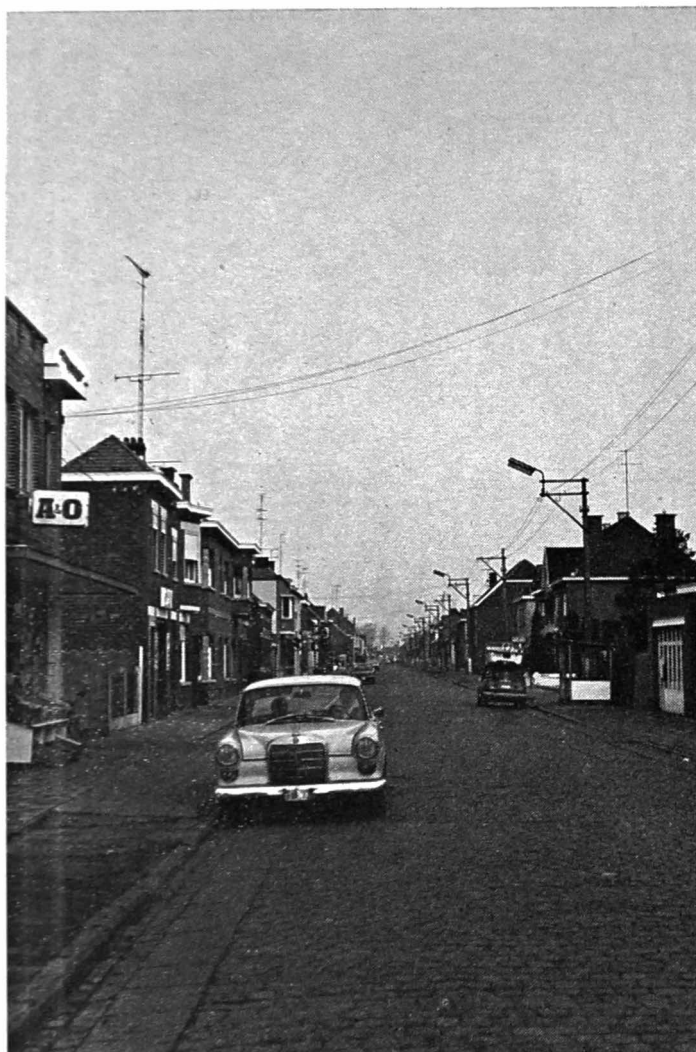
25. De Statiestraat, genomen vanaf de vierweegse, richting station.

Zichtkaart uit de verzameling van Augusta Van de Voorde, Wachtebeke.
Afgestempeld 1903.

We mogen gerust zeggen dat de Statiestraat onherkenbaar veranderd is. Er is niets, maar dan ook niets, dat hetzelfde gebleven is op de twee foto's.

De Statiestraat was in 1903 zeer schaars bebouwd. De boeren op de foto hadden een wiel van de kar genomen om het ter herstelling naar de smidse te rollen. De smidse lag juist buiten de foto, links. Op de nieuwe foto zou ze juist voor de winkel van Andre en Bea De Waele-Criel gelegen hebben. Willem Bauwens was de naam van de smid.

Nog op de oude foto ziet men in de verte rechts de achterbouw van het ouderlijk huis van onze erevoorzitter Robert Van de Velde, die nog prettige herinneringen heeft aan de pereboom achter zijn huis. Naast deze woning, meer naar het dorp toe lag een weide. Dit was de standplaats voor een circus en een paardemolen (karrousel) tijdens de jaarmarkt. Maurice Van Heirsele herinnert zich nog hoe die molen eerst voortbewogen werd met paarden, later met de stoommachine en ten slotte elektrisch. Het huis in de verte links met de twee schouwen, wordt nu bewoond door de familie Roets.

26. Zelfde zicht genomen op 12.2.1977.

Op de nieuwe foto herkennen we links voorbij de A & O winkel nog schilder Veldeman-Tacq, dan het huis van C. L'Ecluse-Kimpe en daarachter het huis van meester Rombout. Deze twee foto's tonen best aan hoe Wachtebeke zich in al die jaren uitgebreid heeft. En dit nog des te meer als men bedenkt dat links van de telefooncel, op de achtergrond, de Statiewijk ligt met haar vele prachtige huizen. Daar waar vroeger enkel weiden en akkers te zien waren.

Het wegdek is beter dan vroeger, maar laat nog wel wat te wensen over, zoals iedereen weet die er met zijn auto over gedanst heeft.

27. Walderdonk, genomen richting Zelzate.

Zichtkaart uit de verzameling van Augusta Van de Voorde, Wachtebeke.
Afgestempeld op 21 maart 1907.

Uiterst links op de oude foto kan men met enige moeite een wit huis zien. Dit stond in de Groenstraat en was waarschijnlijk de pottenbakkerij van Karel Kimpe-Hertsens. Daar werden melktelen, zaanpotten (om melk in te karnen), drinkpotjes voor duiven, vlaaietesten, bloempotten, en aarden kookpotten met deksel gemaakt. De houtskool afkomstig van het hout verstoekt bij het bakken, werd elke week per wagen naar Gent gevoerd, naar het begijnhof.

Het huis op de voorgrond was al niet meer bewoond toen de foto genomen werd. Bij nader toezien blijkt inderdaad dat de vensterluiken toe zijn. De voorlaatste bewoner was Pier Van Gijsegem. Het huis is bewoond gebleven tot 1906. Na de eerste wereldoorlog werd het afgebroken. Later werd daar een nieuw huis gebouwd door Frans Soetens, nu bewoond door Leon Van Bambost.

Waar nu het echtpaar Louis Bonne-Schelstraete woont, verbleef vroeger Jules De Breuck, pottendraaier. Daar voorbij en aangebouwd aan het voorgaande was de herberg van Edward Van Renterghem-Verslijcke, beestenkoopman. Dat huis werd een paar jaar terug afgebroken en vervangen door drie nieuwe woningen, die verdoken zitten achter het huis Bonne-Schelstraete.

28. Zelfde zicht genomen op 5.2.1977.

Vorbij de Groenstraat is dezelfde brede zijgevel met dezelfde twee venstertjes boven, terug te vinden op de twee foto's. Dit was vroeger herberg en tevens smidse, waarvan de baas de toepasselijke naam droeg van Edward De Smet. Achter het huis lag de smidse; naast het huis, in de Groenstraat was een bolbaan. Edward Van Bambost kocht het nadien en maakte van de smidse een opslagplaats voor vetten, kolen en aardappelen. Nu hebben de families De Mets en Bouvry daar hun intrek genomen. Ze hebben op hun beurt de opslagplaats omgebouwd in een toonzaal voor badkamers en salons.

In 1940-45 hebben de Duitsers de brug doen springen. Maurice Van Heirsele kreeg een kassesteen in zijn tuin in het Dorp. Sommige stenen vlogen helemaal voorbij het dorp. Ooggetuige De Gronckel Theofiel hield de kastanjeboom naast de brug in de gaten. Door de geweldige luchtverplaatsing verloor die al zijn bladeren, maar hield zich voor de rest taai. Hij staat er nog. Men kan hem zien op de twee foto's uiterst links. Dank aan Arthur Misseghers voor bovenstaande uitleg.

29. Overslag, genomen van aan het tolkantoor richting kerk.
 Zichtkaart uit de verzameling van Robert Van de Velde, Gent.
 Voor de eerste wereldoorlog.

Het huis links op de oude foto was van de familie Broyaert, die er een herberg hielden. Het stond onder één dak met het tolkantoor. Nu staat het «Gal's Kreekenhuis» daar in de lokalen van het buiten gebruik zijnde nieuwe tolkantoor.

Het huis achter Broyaerts was van Aloïs Bauwens, vader van Cyriel Bauwens, bijgenaamd «den Paus» en van Kamiel Bauwens, bijgenaamd «Knippe». Die naam komt voor uit een toneelstuk waarin Kamiel moest optreden en zeggen «knippe, knippe, ...». Aloïs was de grootvader van kleinzoon Aloïs en overgrootvader van Gilbert, bieruitzetter. In dit huis woont nu Madeleine De Mey, wed. Broekhove.

Het hoog huis op foto 29 werd bewoond door Lode Winne, uurwerkmaker. Het staat nu leeg.

De man met het witte pak onder zijn arm, midden op de foto, is waarschijnlijk de postbode. De twee met hun hoge kepi zijn waarschijnlijk tolbeambten.

30. Zelfde zicht, genomen op 12.2.1977.

Waar vroeger het hekken hing, rechts op foto 29, hangt nu een poort aan dezelfde muur. Het eerste huis rechts op zicht 29, was het «café De Zwaan, bij Van Hecke tapt men». Nu staat het huis leeg en zal afgebroken worden.

Het huis verderop achter de dame met zonnescerm, was van De la Court en wordt nu nog door de zoons bewoond. Naast het huis bemerkt men de timmerstal.

Daarachter woonde dan Pieter Celie, bijgenaamd Pleet Schapers, ondanks het feit dat hij geen schaapherder was.

De straat werd afgesloten door de boerderij van Leopold Van Holle, waar nu de zonen Edgard en Gerard boeren.

In 1926 werd in deze straat elektriciteit gelegd.

HET ONTSTAAN VAN HET GODSHUIS.

Claudius Franciscus De Mey en Coleta De Vos, beiden wonende te Wachtebeke, hadden twee kinderen : Joannes Carolus De Mey, geboren te Wachtebeke op 4 juli 1780 en Francisca Antonie De Mey, geboren te Wachtebeke op 20 november 1789.

Het was Francisca die de eerste de gedachte opvatte een godshuis op te richten voor behoeftige ouderlingen. Ze overtuigde haar broeder Joannes en op 4 juli 1844 maakten ze een testament op voor notaris Van de Wathyn, waarbij de langstlevende van de twee het op zich nam de stichting van een godshuis tot een goed einde te brengen.

Joannes De Mey was ontvanger der rechtstreekse belastingen te Wachtebeke.

Francisca De Mey overleed als eerste op 1 februari 1849. Het was dus Joannes die er moest voor zorgen dat de stichting van het godshuis tot stand kwam. Hij maakte een testament op waarin de nodige schikkingen getroffen werden om na zijn dood de op-richting van het godshuis mogelijk te maken. Hij overleed op 13 oktober 1858.

In zijn testament schonk hij aan de armen van Wachtebeke :

- 1) Het huis met verdere aanhorigheden en aanpalende landen gelegen te Wachtebeke in den Dries op voorwaarde er zo haast mogelijk een godshuis voor ouderlingen van beide geslachten in te richten volgens de bepalingen breedvoerig uitgedrukt in gezegd testament.
- 2) Al de onroerende goederen door de overledene bezeten in de polder van Wachtebeke, in de gemeenten Overslag (Zeeland), Lqchristi, Desteldonk en Zaffelare.
- 3) De blote eigendom van het huis bewoond door de overledene.

Ten laste van het gesticht waren de betaling van twee levenslange renten, een bijdrage in de grafsteen van de overledene, het opdragen gedurende honderd jaar van een wekelijkse mis en van zes jaargetijden per jaar met uitdeling van een hektoliter rogge in broden.

De wettige erfgenamen verzetten zich tegen dit testament en brachten de zaak voor de rechtbank. Ondertussen was reeds een kommissie van het burgerlijk godshuis opgericht geworden. Uiteindelijk bereikten de erfgenamen een overeenkomst met de kommissie. Voor de notarissen Rosschaert en Soinne te Gent, werd overeengekomen op 8 augustus 1862 dat na aftrok van al de schulden en lasten zowel van het sterfhuis als van het proces, een derde deel der nalatenschap zal toegekend worden aan de armen van Wachtebeke onder de vorm van een godshuis.

De goederen werden openbaar verkocht, uitgezonderd :

- het huis bestemd om in gesticht te worden veranderd
- de landen die er van afhangen
- het huis van de overledene, waarin hun leven lang de echtgenoten B. Parijs en Rosalie Heyndericks mochten wonen.

Het gesticht bleef gelast met de uitdeling der broden, maar werd van alle verdere lasten ontslagen.

De openbare verkoping ging door in september 1862 en op 9 september 1863 werd alles vereffend. Het huis bestemd om gesticht te worden werd ongeschikt bevonden en er werd besloten een nieuw gebouw op te richten met toestemming van de bevoegde overheid. De aanbesteding had plaats in april 1864 aan Jan Van Assel voor de som van zeventigduizendhonderdvijftig frank. Een gedeelte kon reeds de 1° november nadien bewoond worden. Het gebouw werd goedgekeurd op 16 maart 1866.

Op 8 mei 1869 ruilde de Kommissie, met toestemming van de bevoegde overheid, het huis bewoond door B. Parijs tegen een stuk land genaamd «Pieene» en gelegen in de Reepkens. Dit land kon dienen tot uitbreiding van de akkerbouw van het gesticht.

Uit het inschrijvingsboek 1863-1946 noteren we de eerste inschrijvingen, zeven in getal, op 1 mei 1863. Dit betekent dat toen nog het oorspronkelijk daartoe bestemd huis als gesticht gebruikt werd. Er is nog een inschrijving op 16 oogst 1863. In 1864, gedurende de bouw, geen nieuwe gasten. In 1865 slechts twee, daarentegen 21 in 1866. Niet alleen ouderlingen, ook verlaten kinderen en wezen werden opgenomen.

Ouderdom, ziekelijk, gebrekkelijk, kinds, ongenaëbaar, zonder bestaan, onderhoud door de vader onmogelijk, verlaten, arm, tijdelijke ziekte... zijn enkele der redenen van aen-vaarding. Op 7 januari 1921 waren er sinds het begin 391 mensen ingeschreven geweest. Daarvan was Messegers Bernardus, ongehuwd, kastelein van beroep, geboren op 8 januari 1776 en overleden op 5 april 1866 ongetwijfeld de vroegst geborene.

Tot daar een kort overzicht van het begin van de geschiedenis van het godshuis De Mey.

RAMONSHOEK SCHOOL... ENKELE WETENSWAARDIGHEDEN.

Dit is ook één der minst veranderde plekjes in Wachtebeke.

De grootste verschillen zijn de betere bestrating, de vervanging van de muur door een omheining met platen, de elektrische verlichting, de stal van de boerderij links.

De boerderij rechts van de school werd vroeger bewoond door Leo Marquenie. Later vestigde zich daar August D'Hooghe, vader van de huidige pachter, Gerard.

Van de school zelf is het rechtse gedeelte het gaafst bewaard gebleven. Door het teruglopen van het aantal leerlingen de laatste jaren wordt dit lokaal nu gebruikt als eetzaal.

Een avond per week wordt er naaikursus van de K.A.V. gegeven, en dit 13 weken lang.

In het grotere linkse deel waren en zijn nu nog twee klaslokalen ondergebracht. Het dak werd vernieuwd ten tijde van pastoor Perquy (1947-1966). De deur werd verbreed. Om meer licht binnen te laten, werd hetzelfde gedaan met de vensters der klassen. Uiterst links bemerkt men de klas van juffrouw Francine Gijssel (1e en 2e leerjaar jongens en meisjes) ; tweede van links is de kleuterklas van juffrouw Jacqueline Marquenie.

Verdoken achter dit gebouw staat nog een afzonderlijk klaslokaal waarin meester Gustaaf De Buck, schoolhoofd, les geeft aan het 3e, 4e en 5e leerjaar jongens en meisjes. Deze klas werd gebouwd door aannemer Van Mossevelde, de enige die Wachtebeke toendertijd rijk was.

De school van Ramonshoek, evenals die van de Langelede zijn parochiale scholen. Ook die van de Molenhoek behoorde er vroeger toe. Hun ongetwijfeld boeiende geschiedenis schrijven valt buiten het bestek van dit boekje. Toch konden we niet nalaten te gaan praten met meester De Buck, die er reeds 21 jaar les geeft, waarvan 13 als schoolhoofd en met Frans Steel, geboren in 1890, die er school liep tot 1902. Door gebrek aan tijd en officiële dossiers is een enkele onnauwkeurigheid mogelijk.

De school zou ontstaan zijn in de periode van de schoolstrijd rond 1870. Ze werd gebouwd op grond geschonken door pastoor Marquenie, waarschijnlijk familie van de boer die naast de school woonde rond 1890. De eerste leraars, die zowel meester De Buck als Frans Steel zich herinneren, zijn Jules Tacq en Idalie Steel, familie van Frans.

Aannemend dat Frans in 1896 voor het eerst naar school ging, is het zeer wel mogelijk dat er voor hen nog andere onderwijzers waren.

In de tijd van Frans Steel waren er 'n veertigtal jongens en evenveel meisjes. Ze werden onderwezen in gemengde klassen. Er was toen geen kleuterklas. Toen later de kleutertjes ook naar school mochten, werd de leiding van de kleuterklas toevertrouwd aan juffrouw Odile Marquenie. Met het groeien van het aantal leerlingen kwam er later een onderwijzeres bij, juffrouw Margriet Van Mossevelde, die van de school van de Langelede kwam.

Idalie Steel, als eerste op pensioen, werd opgevolgd door Anna Hoebeke, dochter van de smid van de Overslag. De opeenvolgende samenstellingen van het onderwijzerskorps hebben er vanaf 1896 vermoedelijk als volgt uitgezien :

Jules Tacq - Idalie Steel

Jules Tacq - Idalie Steel - Odile Marquenie

Jules Tacq - Idalie Steel - Margriet Van Mossevelde - Odile Marquenie

Jules Tacq - Anna Hoebeke - Margriet Van Mossevelde - Odile Marquenie

Richard Scheire - Anna Hoebeke - Margriet Van Mossevelde - Odile Marquenie

Richard Scheire - Anna Hoebeke - Leonie Baers - Odile Marquenie

Richard Scheire - Marie-Louise Celie - Leonie Baers - Odile Marquenie

Richard Scheire - Marie-Louise Celie - Gustaaf De Buck - Odile Marquenie

Richard Scheire - Marie-Louise Celie - Gustaaf De Buck - Jacqueline Marquenie

1.9.64 : Marie-Louise Celie - Gustaaf De Buck - Jacqueline Marquenie

Marie Gijssel - Gustaaf De Buck - Jacqueline Marquenie

Op heden : Francine Gijssel - Gustaaf De Buck - Jacqueline Marquenie.

Meester Richard Scheire werd bij zijn op pensioen stelling op 1 september 1964 niet vervangen, wegens het geslonken aantal leerlingen.

Volgens meester De Buck is de hoofdoorzaak hiervan de achteruitgang van de kinderrijkdom in de Hoogstraat. Vroeger was deze bekend om haar talrijke grote huisgezinnen. Nu spreekt men reeds van kroostrijk gezin als er drie kinderen zijn. Daarenboven zijn veel van de huizen omgebouwd tot weekeind-verblijven. Er zijn nu een goede vijftig leerlingen in de school ; in de glorie tijd waren dat er meer dan honderd.

Gezien de uitgestrektheid van Wachtebeke, zijn scholen zoals die van de Langelede en de Ramonshoek, geen overbodige luxe, niet in het minst vanwege de maatschappelijke rol die ze in hun wijken vervullen.

Een punt waarover geen eensgezindheid bestaat is het al of niet gemengd zijn der klassen. Frans Steel beweert dat in zijn tijd jongens en meisjes samen in één klas zaten. Meester De Buck gelooft dat de gemengde klassen ontstaan zijn ten tijde van meester Scheire. We hebben nog een getuigenis ter zake en wel die van juffrouw Valerie De Letter, bestuurster van de Vrije Lagere Meisjesschool. Ze liep de eerste keer school in Ramonshoek in 1926. Odile Marquenie leidde toen de kleuterklas, Anna Hoebeke de 1e en 2e klas, Margriet Van Mossevelde de 3e en 4e en Jules Tacq de 5e en 6e klas. Uiteraard allemaal gemengde klassen.

Welke vakken werden er onderwezen? Rekenen, godsdienst, nederlands, geschiedenis en aardrijkskunde.

Hoe werd er gespeeld? Schieten met de marbels, toppen, kalleke stekken, «verblendekes» spelen, kaatseballen, hinkelen, in de koord springen, stuiken met marbels in een klomp vol marbels om er zoveel mogelijk te doen uitspringen, en... vechten wijk tegen wijk.

Een gesprek met August Van Loo, geboren 1.3.1908, wonende op de Kleine Weide nr. 16 in de Hoogstraat bracht nog het volgende :

Hij ging de eerste maal naar school in 1914. Jules Tacq en Idalie Steel gaven toen les en Odile Marquenie leidde de kleutertjes. Juffrouw Van Mossevelde kwam later. De klassen waren gemengd. Nog enkele spelen waren : kutseken, met marbels schieten naar een plank met gaten, die genummerd waren van 1 tot 5, met toppen «kappen» naar marbels die in een rondeke lagen, «schijtsjen springen» was elkaar uitdagen «ik durf over die gracht springen en jij nie». Wie te kort sprong haalde een natte broek.

Tot daar dit kort overzicht van de Ramonshoek. Nog een bloeiende toekomst.